

mercedem prophetæ accipiet. *Et qui recipit iustū in nomine iusti, mercedem iusti accipiet.* † *Et quicumque potum dederit uni ex minimis istis, calicem aquæ frigidæ, tantum in nomine discipuli, amen dico vobis, non perdet mercedem suam.* †75. di. c. in noie. †Mar. 9. f

Data prædicandi miraculq; patranda potestate ipsis Apostolis, vt rursus confidant sibi nihil defore, Christi negotium agentibus, cæteri que omnes electi ad eos alendos incitentur, asserit quod illis impensum suonomine fuerit, sibi & patri impensum putare. Nihilque vt vel minimum sit quod gelidæ aquæ potione intelligit, quod discipulis suis impensum fuerit irremuneratum iri. Quod verò ait: mercedem prophetæ accipiet: non intelligas quòd tantam accepturus sit mercedem, quantam & propheta: sed quòd particeps futurus est mercedis quæ prophetæ debetur: quia in nomine prophetæ ipsum recepit cooperans quantum in se fuit prophetæ officio.

CAPVT VNDECIMVM.

Rogatus CHRISTVS à discipulis Ioannis super conditione sua, non solum Ioannis, sed & sua recenset præconia: Interea verò ciuitatibus pœnitentiam negligentibus imprecatur maledicta, pœnitentibus verò quietem & misericordiam.

ET factum est cùm consummasset Iesus præcipiens duodecim discipulis suis, transit inde, vt doceret & prædicaret in ciuitatibus eorum.

Græca locutio pro præcipere, id est, cùm finem fecisset instruendi Apostolos, atque illis præcepta dandi, misissetq; eos ad prædicandum, etiam inde transiens & ad ciuitates eorum prædicaturus accessit.

Ioannes autem cùm audisset inuinculis opera Christi, mittens duos de discipulis, ait illi: † Tu es qui venturus es, an alium expectamus? Et respondens Iesus, ait illis: Euntes renunciate Ioanni quæ audistis & vidistis. † Cæci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgunt, pauperes euangelizantur. Et beatus est qui non fuerit scandalizatus in me. †Luc. 7. d †Isa. 35. b Infr. 15. c

Audi-

Auditus per suos discipulos, & ex cōmuni fama Christi factis & miraculis, Ioannes in carcere conclusus ab Herode, mittit duos discipulos Christum interrogaturos esset ne ipse Christus & Messias, tandem & tandiu expectatus, an alius esset expectandus? Quod interrogat non sua causa: qui de ventre norat, & venientem digito commonstrarat verus propheta Evangelicus. Sed vt discipulos suos CHRISTVS instruat, quos agnouerat ipse à Pharisæis tentatos. Et respondens Iesus ait illis: De se apertè hic testimonium ferre noluit: sed à factorum miraculorumque consideratione, quæ coram illis ipsum fecisse Lucas cap. 7. scribit. Ex quibus cum scripturarum collatione nemo non intelligeret ipsum esse Christum & Messiam. Nam eiusmodi miracula per Messiam facienda passim prophetæ testabantur, vt videre est

*Isa. 29. c
& 61. a.

Isa. 29. & 61. ✠ Ea ergo inquit, quæ me audistis & vidistis facere, Ioanni recitate, ex quibus quis ego sim facile agnoscat. Ad eos autem discipulos rectè sermonem convertens: Beatus est inquit, qui non fuerit scandalizatus in me, id est, qui nulla in re quæ in me sit, offensus fuerit, quo minus mihi fidem habeat. Latentem enim Christi diuinitatem multi ignorantes, & humilia tantum eius atque abiecta considerantes, scandalizabantur, nihil de eo altius aut diuinius cogitantes. Porro multi etiam quod externa aliquot legis præcepta nihili facere videretur, scandalizabantur in eo, quemadmodum fore vt multi scandalizarentur, & offenderentur, beatus ille senex Simeon antè matris eius prædixerit, dicens:

*Luc. 2. e.

✠ Ecce, positus est hic in ruinam, & in resurrectionem multorum in Israël, & in signum cui contradicetur. Quod verò antè dixit: Pauperes euangelizantur, id est, Evangelicam prædicationem accipiunt. De pauperibus, id est, humilibus & mundo abiectis, afflictis que & humana prorsum consolatione destitutis, intelligendus est locus, modò pauperem animum, id est, abiectum, neque elatum præ se ferrent.

Illis autè abeuntibus, cepit Iesus dicere ad turbas de Ioanne: *Quid existis in desertum videre? arundinem vento agitatam? Sed quid existis videre? hominē mollibus vestitū?* ✠ Ecce qui mollibus vestiuntur, in domibus regum sunt.

† 21. q. 4.
cap. Ois
iactura.

Sed

Sed quid existis videre? Prophetam? Etiam dico vobis et plusquam prophetam. Hic est enim de quo scriptum est:

† Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam, qui

præparabit viam tuam ante te.

†Mal.3.a

Marc.1.a.

Luc.7.d.

Testimonium hoc loco de teste suo Ioanne CHRISTVS exhibet: non quòd vt vulgò dicitur: mulus mulum fricat, sed vt de Ioannis constantia & probitate persuasus populus, maiorem Ioanni fidem habeat de Christo prædicanti. Ac primùm à constantia rogat, dicens: Vos ad videndum audiendumque Ioannem in desertum properatis, ac certatim constutis: nam verò arundinem illic vento agitatum videre putatis, id est, leuem ac inconstantem hominem, cuius verbo fidem leuitas derogat? Sed hominem vidistis constanter degentem à puero vitam austeram & solitariam, solidamque & immutabilem doctrinam prædicantem: quò magis vos illi fidem habere oportebat, ad pœnitentiam inuitanti, & ad Euangelium recipiendum præparanti. Num fortè etiam delicatum ibi quempiam vidistis? Minimè sanè, quod ex asperioribus camelorum pellibus indicare est. In domibus regum quærendi sunt isti delicatuli, non in austerâ solitudine. At fortasse multò de illo præclarior existimatis, qui ad prophetam visendum exiistis. Ego autem dico vobis, non modò propheta ille est, sed & propheta superior. Quippe qui me nondum natum, è ventre matris quo nutu infantia potuit, nasciturum prophetauit, & præsentem digito indicauit. Et ne putetis vulgarem quempiam esse prophetam: ille est de quo prophetauit Malachias: Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam, qui præparabit viam tuam ante te. Hebræa paulò secus habent, scilicet: Ego mitto angelum meum qui præparabit viam ante faciem meam, & ante Christum: qui verè facies patris dicitur, per quem tantum videri & cognosci potest pater, dicente ipso Christo: Qui videt me, videt & patrem meum.

† Amen dico vobis: Non surrexit inter natos mulierum maior Ioanne Baptista. Qui autem minor est in regno cælorum, maior est illo. †Luc.7.d

Scrupum nonnulli hæc verba faciunt, cum Christus, natus & vt Paulus inquit, factus ex muliere, indubiè maior Ioanne fuerit. Sed scrupum tollit Lucas hoc interpretans cap. 7. ✠ Neminem ex prophetis inter natos mulierum maiorem esse Ioanne Baptista. Nemo enim probatius ac certius prophetauit, qui venientem quoque indice digito commonstrauit. Quanquam etiam rectè intelligi potest, ac multò melius, cæteris omnibus, qui ante eum fuerunt, tumque erant, præstantiorem fuisse Ioannem: Tamen per hoc præstantiorem Christum intelligere debemus, qui alia ratione natus homo fuerit quam cæteri. Vnde præmissa Ioannis præstantia, subdidit: Qui autem minor est in regno cælorum maior est illo, id est, filius hominis, qui in regno cælorum & Ecclesia minori loco habetur ac vilis & abiectus censetur, maior est illo. Sunt qui interpretantur regnum cælorum Ecclesiam triumphantem, in qua minimus, maior ac præstantior sit, propter securitatem beatitudinis maximo viuientium. Nec desunt qui regnum cælorum Euangelicam predicationem interpretantur: cuius prædicatorum minimus maior sit propheta Ioanne: quia rectius & potentius Euangelicam gratiam adiectis miraculis prædicet. At prior expositio germanior mihi videtur.

† Lu. 16. d ✠ *A diebus Ioannis Baptiste usque nunc regnum cælorum vim patitur, & violenti rapiunt illud.*

Ideo omnis qui vim facit vt ad tantæ rei perueniat fastigium, non mirum si magna vi nitatur, quando quidem vehementi properandum studio, & non torpendum inertia, quæ vna res est Iominis natura digna, ad quam omnes extendere neruos non lentescat. Est ergo inquit Ambrosius, fidei religiosa violentia, segnitie criminosa: & ideo vim faciamus naturæ, vt non ad terrena demergat, sed ad superna se subrigat.

† De pœ. dist. 2. ca. Si enim. ✠ *Omnes enim propheta & lex usque ad Ioannem prophetauerunt: & si vultis recipere, ✠ ipse est Elias qui venturus est. Qui habet aures audiendi audiat.*

† Lu. 16. d 22. q. 2. ca. queritur. Id est, vsque ad Ioannem exclusiue propheta & lex Mala. 4. b prophetias de Christo venturo docuerunt: Ioannes autem

tem non de venturo prophetavit, sed natum ac prædicantem vobis commonstravit: Et si vultis eum recipere, ipse est Elias, qui venturus est, id est, non est tā parvæ authoritatis: Ipse enim est Elias, qui venturus expectatur. Quod sanè intelligendum est: non quòd eodem corpore & anima esset cum Elia: sed quòd prædicationis officio par Elię foret. Quemadmodum enim venturus est Elias in secundo aduentu, qui conuertat cor patrum ad filios, & cor filiorū ad patres: Ita in primo aduentu venit paraturus Christo plebem perfectam, & parare viam ante illum, & per pœnitentię prædicationem, à vijs iustitię auersos, ad Deum conuertere. Quia verò aliquibus paradoxum dixisse videbatur, Ioannem Eliam faciens, subdidit: Qui habet aures audiēdi, audiat. Quibus verbis vti vult Christus, & saepe solet, cum inculcare aliquid memoriæ hominum vult: quasi nunc diceret: Et si peruersam vitam hætenus vixistis, ac Messiam me nesciistis, vel propter legis ænigmata, aut aliam vestram ignorance[m], nunc meipsum prædicante vobis Ioanne, nihil est quod vltra excusare possitis.

Cui autem similem æstimabo generationem istam? Similis est pueris sedentibus in foro, qui clamantes cœqualibus dicunt: Cecinimus vobis & non saltastis: lamentauimus, & non planxistis: † Venit Ioannes non manducans neque bibens, & dicunt: Dæmonium habet. † Venit filius hominis manducans & bibens, & dicit: Ecce homo vorax & potator vini, publicanorum & peccatorum amicus. Et iustificata est sapientia à filijs suis.

Vnde is mos puerorū moleuit, non sat scio, nec vsquā scriptū reperi. Porrò is loquendi modus similis est pueris sedentibus in foro, videtur sumi pro isto, similis est de hac generatione, id est, de hoc hominum genere, ac similiter dici potest illi quod pueri sedentes in foro morosis ac se fastidientibus sodalibus & æqualibus suis dicunt. Cecinimus vobis & non saltastis, lamentauimus & lugubria cecinimus, & non planxistis, id est, neque lætis neque feueris rebus conciliare nos vobis potuimus: & in nostram sententiam vos adducere. Hic mihi sensus esse videtur. Nam vt verba sonare videntur, illa

† Luc. 7. e
† Dist. 35.
ca. Sexto
dic.

Iudæorū generatio non tā pueris qui ea verba suis sorda libus exprobrabant similis est, quā eorum quibus exprobrabantur. Quippe qui neque cantantibus alijs occinuerant & exultauerant, neque lamentantibus ipsi planxerant, id est, neque seuera Ioannis prædicatione, sed nec humana ac mihi Christi adduci poterant ad pœnitentiā. Quod explicat Christus: Venit enim inquit, Ioannes neque manducans neque bibens, id est, seueram qualis pœnitentes decet, vitam agens: neque tamen sic eius exemplo adduci potuistis, vt pœnitentiā ageretis, neque verbo mihi crederetis. Quin imò dæmonium Ioannem habere dixistis. Hoc autem quando dixerint Iudæi, nullus Euangelistarum recitat: Hæc autem verba neque manducans neque bibens, non sunt simpliciter intelligenda, sed hyperbolicòs, hoc est, rarissimo cibo & potu vtens: aut quomodo Lucas interpretatur eap. 7. Venit Ioannes Baptista neque manducans panem, neque bibens vinum. Rursum inquit venit filius hominis manducans & bibens, id est, humanam neque austeram vitam agens: qui cū nullum hominum genus fastidiret sese accommodās, comedo tamen & gulosus ac vini potor publicanorum & peccatorum amicus audiuit à vobis. Vos autem cū in eum de vobis minimè merentem conuitia iaceretis, gulæque ac vinolentiæ accusaretis, iustificata est sapientia à filijs suis, id est, me Dei patris sapientiam filij mei, id est, publicani & peccatores, qui pœnitudine ducti per fidem mihi adoptati sunt in filios, non modò nullius me conuitij vt vos accusauerunt, sed iustificauerunt, sed iustum censuerunt ac prædicauerunt. Vide tamen num filios sapientiæ Iudæos & Pharisæos intelligere possumus: & hoc modo sensus esset: Quanquā me Dei sapientiam vinolentiæ & gulæ accusaueritis, iustificata est tamen sapientia à filijs suis, id est, præ vobis, qui Dei filij eratis, si mihi credere voluissetis. Vos autem condemnabimini, coram quibus, Dei sapientia nihil, quod ad vestram spectaret salutem, prætermisit. Eodem modo loquendi vsus est Lucas de Publicano iustificato, & Pharisæo condemnato, dum de Publicano loquens ait CHRIS T V S Luca. 18. Dico vobis: descendit hic iustificatus ab illo,

ab illo, id est, præ illo iustificatus, & iustus habitus Publicanus, reus autem Phariseus.

Tunc cepit exprobrare ciuitatibus, in quibus factæ sunt plurimæ virtutes eius, quia nõ egissent penitentiam. Væ tibi Corozaim, væ tibi Bethsaida: quia si in Tyro & Sidone factæ essent virtutes, quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio & cinere penitentiam egissent. Veruntamen dico vobis, Tyro et Sidoni remissus erit in die iudicij quàm vobis.

Corozaim & Bethsaida, & Capharnaum oppida sunt Galilææ, lacui Genesar vicina, quibus in locis frequenter versatus est Christus prædicans, quibus duritiam exprobrat quòd audita prædicatione tot miraculis confirmata, nunquam tamen egissent penitentiam, quòdque si pares: id est, paria miracula in Tyro & Sidone maritimis vrbibus facta fuissent: quanquam omni flagitiorum genere, & insolentia plenis (de quibus vide Isaiam & Ieremiam) olim in cinere & cilicio, quæ sunt externa signa verè penitentium, penitentiam egissent. Ideoque cum eis mitius agetur, quàm vobiscum in die iudicij. Quandoquidem æquum est vt ✠ seruus sciens ✠ *Luc. 12. f voluntatem domini & non faciens, pluribus vapulet, quàm ignorans.

Et tu Capharnaum, nunquid in cælum exaltaberis? vsque in infernum descendes: quia si in Sodomis factæ fuissent virtutes, quæ factæ sunt in te, fortè mansissent vsque in hanc diem. Veruntamen dico vobis, quia terræ Sodomorum remissus erit in die iudicij, quàm tibi.

Similia quoque Capharnaum minatur: quam & ob infinita Christi miracula in cælum vsque exaltatam & celebrem, vsque in infernum (nisi respuerit) descensuram dixit, & funditus perituram, si de materiali vrbe intelligas, sin de incolis, verè in infernum descensuros, mitiusque Sodomæ futurum, quàm Capharnaum, quòd illa nullos habuerit penitentiaæ præcones, hæc habitos neglexerit.

In illo tempore, respondens Iesus dixit: † Confitebor tibi pater dñe cæli et terre, quia abscondisti hæc à sapientibus et prudentibus, et reuelasti ea paruulis. Ita pater: quoniam sic

fuit placitum ante te. Omnia mihi tradita sunt à patre meo. Et nemo nouit filium nisi pater: neque patrem quis nouit nisi filius, & cui uoluerit filius reuelare.

Freques est Euangelistis uti verbo respondentis, etiam si nulla negatio præcesserit. Lucas enim 10. cap. nullam recitat orationem sed ita habet: In ipsa hora exultauit in spiritu sancto. Verisimile est autem quòd secum in spiritu sancto exultans, redemptionis humanæ mysteria comminisceretur. Vnde in uerba exiliens ait: Confiteor tibi pater domine cœli & terræ, id est, gratias tibi ago, quòd abscondisti hæc mysteria, scilicet à sapientibus huius mundi, & prudentibus, & reuelasti ea paruulis, id est, rudibus & infantibus, & mudo insipientibus: Et ne causam adeò roges, cur ita fecerit, subdit: Ita pater quoniam sic fuit placitum ante te. Id est, non opus est ut causam aliam sciscitemur, nisi quòd ita tibi uisum est. Ut uerò omne hominum genus ad se alliciat, ostendit quantæ sit apud patrem authoritatis, cui à patre in manus illi omnia sunt tradita, quem solus ipse nouerit. Deinde apertè & facillè sese omnibus præbet, uirò omnes inuitans peccatorum mole onustus, quos se refocillaturam pollicetur uerbis sequentibus.

Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, et ego reficiam uos. † Tollite iugum meum super uos, et discite à me quia mitis sum et humilis corde, et inuenietis requiem animabus uestris. † Iugum enim meum suauis est, et onus meum leue.

Vnde constat peccatū & laborem antequā perficiatur, & pondus postquā patratū est, plurimū habere, iugum uerò domini paucū vel nullum pondus habet. Iugum enim Christi & disciplina eius idem sunt. Sensus ergo est: Tradite mihi uos in disciplinam: non est enim quod metuatis ne austerus, aut durus sim præceptis, aut inflatus & insolens, qui rudes dedigner docere. At contrā, mitis sum & humilis corde: quòd si præceptori mihi operam dederitis, ac disciplinæ meæ iugū uirò subieritis, inuenietis requiē animabus uestris, hoc est, reperietis in ea ubi acquiescatis. Iugum enim disciplinæ meæ suauis est, & onus mandatorū, quæ uobis iniungo, leue.